

CULTUUR EDUCATIE MET KWAALITEIT

Parkstad

2017

2020

COLOFON

Heerlen, oktober 2016

Auteurs: Femke Smeets, Susanne Scholtissen-Brekelmans, Fabian de Kloet

Met dank aan: alle bij de totstandkoming van dit plan betrokken leerkrachten, medewerkers, directeuren, beleidsmakers en bestuurders uit het cultuur- en onderwijsveld in de regio Parkstad en daarbuiten.

Met een speciaal woord van dank aan:

Chantal Hunen, Nicolle van Lith, Andrew Simons, Anya Smeets, Hanneke Suilen, Alies Swinnen, Stefanie Weijsters, de Cultuur Loper / Kunstbalie Tilburg

Vormgeving: Mockus

Fotografie: Pascal Moors en Anne Jannes

Contact: susanne.scholtissen@schunck.nl

INHOUD

4	SAMENVATTING	21	De randvoorwaarden om de doelstellingen en resultaten te behalen
5	1. INLEIDING		
5	De interne en externe context waarin het project zich bevindt	22	5. SAMENWERKING ONDERWIJS, CULTURELE INSTELLINGEN, PABO'S EN KUNST/ONDERWIJS
6	De aanleiding om Cultuureducatie met Kwaliteit te vervolgen		
8	2. REFLECTIE OP DE STAND VAN ZAKEN CULTUUR-EDUCATIE MET KWALITEIT	22	Samenwerkingsverband en taak- en rolverdeling
8	Reflectie op de doelstellingen en resultaten	25	6. KENNISDELING
11	3. PIT VOOR PARKSTAD 2017-2020	26	7. MONITORING EN EVALUATIE
16	4. DE ACTIVITEITEN VAN PIT IN DE PERIODE 2017-2020	28	8. PLANNING
16	De afbakening van het project en de samenhang met andere activiteiten voor cultuureducatie		Schooljaar 2016-2017
16	De resultaten over 2 en 4 jaar		Schooljaar 2017-2018
17	Uitgangspunten		Schooljaar 2018-2019
17	Omschrijving van de activiteiten en de samenhang hiertussen		Schooljaar 2019-2020
			Schooljaar 2020-2021

SAMENVATTING

Dit concept-projectplan vormt de leidraad voor het vervolg van het ontwikkelingstraject Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK) voor de periode 2017-2020 voor het basisonderwijs in Parkstad. Het plan bevat allereerst een korte uitleg en toelichting op de Provinciale keuze voor een regionale aanpak van CmK en de aanstelling van SCHUNCK* als penvoerder voor dit gebied. Achtereenvolgens biedt het plan een beknopte uitleg over het belang van de voortzetting van CmK in Parkstad en een terugblik op de hoofdlijnen van afgelopen vier jaren CmK onder de vorige penvoerder SIEN (met daaruit voortvloeiend enkele aandachtspunten voor de komende periode) en een kort overzicht van het draagvlak vanuit onderwijs, het culturele veld en de politiek. Deze zaken zijn het vertrekpunt voor een presentatie van de aanpak, werkwijze, activiteiten,

samenwerkingsverbanden en planning die penvoerder SCHUNCK* voor de periode 2017-2020 samen met de voornoemde partijen heeft vormgegeven. Dit vierjarig programma – genaamd “PIT” – is ingericht op het bewerkstelligen van een groeiproces in Parkstad voor de ontkieming van CmK op meer scholen. Het programma behelst coaching, scholing, verschillende werkgroepen en een online platform waarmee scholen in Parkstad vanuit hun eigen visie de kwaliteit van cultuureducatie kunnen verbeteren. Het doel is de creatie van een samenhangend en doorlopend activiteitenprogramma – Parkstad-breed! – dat voortbouwt op de kracht en eigenheid van de school en de regio om kinderen optimaal te stimuleren in hun ontwikkeling. Samen met elkaar zaaien wij, zodat de kinderen rijkelijk kunnen oogsten.

INLEIDING

De interne en externe context waarin het project zich bevindt

Van provinciaal naar regionaal

Er zijn in de periode 2013-2016 in Limburg onder het penvoerderschap van SIEN veel positieve bewegingen in gang gezet binnen het Rijksprogramma Cultuureducatie met Kwaliteit. Steeds meer scholen geven cultuuronderwijs een plek binnen het curriculum. Sommige scholen zetten daarbij in op de deskundigheidsbevordering van leerkrachten, andere zijn bezig met het ontwikkelen van doorlopende leerlijnen en cross-overs met andere vakken. Provincie, gemeenten en OCW zijn het eens dat deze ontwikkeling komende jaren doorgezet moet worden.

Voor de periode 2017-2020 kiest Limburg daarbij voor een regionale aanpak. Het doel van deze aanpak is om meer leerlingen te bereiken met CmK-educatie en om de daarvoor benodigde samenwerking, kennisdeling en organisatie op een duurzame manier in te richten. Iedere regio heeft zijn eigen krachten en uitdagingen en verkeert in een andere fase van ontwikkeling van CmK. Met een regionale aanpak zijn de lijnen naar de instellingen en scholen korter dan met een provinciale. In samenspraak met SIEN, de Gemeente Heerlen en andere betrokken culturele instellingen is door de Provincie Limburg besloten om SCHUNCK* de verantwoordelijkheid te geven voor de implementatie van CmK in de regio Parkstad.

SCHUNCK*

SCHUNCK* is een multidisciplinaire, cultuureducatie-instelling waar cultuurbeleid, tentoonstellingen en educatieve programma's worden gerealiseerd: 24 scholen in het primair onderwijs en 8 scholen in het voortgezet onderwijs van Parkstad maken gebruik van het aanbod dat SCHUNCK* creëert op het gebied van cultuureducatie en andere diensten, zoals bibliotheek-gerelateerde en muziek- en dansonderwijs. SCHUNCK* beschikt over een volwaardige educatieve afdeling, met specialisten met lesbevoegdheid. SCHUNCK* is tevens gekwalificeerd om de ICC-cursus te verzorgen.

Binnen de regeling CmK 2013-2016 was SCHUNCK* reeds projectleider van Abel, de Heerlense invulling van het programma. In de uitvoering samenwerkend met Parkstad Limburg Theaters (PLT) en Historisch Goud (HG) is SCHUNCK* halverwege 2015 gestart met de pilot Abel. Dit model is met ingang van schooljaar 2015-2016 samen met zes deelnemende pilot-scholen ontwikkeld en uitgevoerd. Het is een instrument om cultuureducatie op een laagdrempelige en meebewegende, op-maat-ontwikkelde wijze een geïntegreerde plek in het onderwijs te geven. Abel biedt scholen en culturele instanties op dialooggerichte wijze hulp bij de ontwikkeling van leerlijnen. De kaders van CmK zorgen daarbij voor het financiële en organisatorische steuntje in de rug.

Abel biedt een open programmatisch raamwerk waarbij scholen - naar gelang hun behoeften - aanhaken. Daarmee functioneert het als een stimuleringsprogramma voor een duurzame ontwikkeling en samenwerking tussen de basisscholen en de culturele instellingen. Leerlingen van de pilot-scholen in Heerlen doen reflectief, actief en receptief ervaring op met kunst en cultuur en maken daarbij gebruik van de in dit gebied aanwezige disciplines van de samenwerkingspartners in het culturele veld. Het team op de school is, samen met betrokken culturele partijen, mede-eigenaar van Abel. SCHUNCK* opereert hierbinnen als ondersteuner en verbinder en de ICC-er en/of schooldirecteur treedt op als regisseur. De leerkracht is de actieve cultuurdrager in de school, die zijn bevoegdheid en enthousiasme voor cultuur in de klas uitstraalt en meegeeft.

SCHUNCK* als penvoerder

De opvattingen van SCHUNCK* over het penvoerderschap passen mede dankzij de ervaring met Abel goed in het gedachtegoed van CmK 2017-2020. Het ultieme doel van CmK is dat ieder kind in staat gesteld wordt om zichzelf binnen cultuureducatie breed te ontwikkelen tot een zelfbewust mens, dat zicht heeft op zijn talenten en over de vaardigheden beschikt om zich te bewegen binnen de complexer wordende wereld met al haar uitdagingen. SCHUNCK* wil als penvoerder nauw aansluiten bij deze missie, zodat cultuureducatie een waardevolle bijdrage kan leveren aan de sociale competenties, leervaardigheden, en het creatieve, kritische en probleemoplossende vermogen van het kind.

Ook de uitgangspositie van SCHUNCK* als penvoerder voor deze missie als samenwerkingspartner is positief. Dankzij haar expertise en ervaring op het vlak van cultuureducatie, staat zij middenin het netwerk van cultuur en onderwijs in de regio. Als penvoerder zal SCHUNCK* vanuit een kennis- en uitwisselingsplatform het proces van duurzame inbedding van CmK in Parkstad stimuleren en begeleiden. Onder toezicht van een stuurgroep neemt zij daarbij een onafhankelijke positie in, waarbij grote waarde gehecht wordt aan bestaande cultuureducatieve programma's en initiatieven in de regio.

Parkstad zit in een culturele bloeiperiode waarvan alle kinderen in de regio moeten profiteren.

De aanleiding om Cultuureducatie met Kwaliteit te vervolgen

Het belang van CmK voor Parkstad

Het belang van de voortzetting van CmK voor de jeugd van Parkstad is groot. Vijftig jaar na de sluiting van de mijnen is het nog steeds zoeken naar een positieve omslag van de sociaal- economische situatie in Parkstad, die wordt gekenmerkt door een kloof in ontwikkelingskansen en welvaart tussen wijken en buurten. Uit recent onderzoek van Ecorys in opdracht van de Provincie Limburg blijkt dat de arbeidsparticipatie in Parkstad over de laatste decennia is toegenomen, maar de achterstand op Nederland is nauwelijks ingelopen.

Ecorys concludeert dat deze lage participatie in een aantal buurtclusters is geconcentreerd in voornamelijk Heerlen en Kerkrade. En dat de lage participatie samenvalt met de bredere sociale problematiek in deze clusters: gemiddeld genomen een laag opleidingsniveau, een hoog percentage laaggeletterden, een

hoog aantal mensen dat werkloos of arbeidsongeschikt is en in een zwakke gezondheid (geestelijk en fysiek) verkeert. Voor de verdere ontwikkeling van Parkstad is vooral in die gebieden een betere aansluiting op de 21ste -eeuwse arbeidsmarkt noodzakelijk.

Verhoogde aandacht voor talentontwikkeling en cultuureducatie zijn in deze context cruciaal. Het primair onderwijs is de beste plek om daaraan te beginnen. Een aanzienlijk aantal basisscholen in Parkstad vindt geen structurele aansluiting met het culturele veld en mist de kracht van een ontwikkelingsgericht curriculum, waarin extra aandacht is voor 21ste -eeuwse vaardigheden of sport/ gezondheid en andere thema's, zoals laaggeletterdheid.

Met name in wijken met sociale uitdagingen is behoefte aan CmK met aandacht voor dergelijke thema's en met ruimte voor wijk/ buurt-gekoppelde thema's, activiteiten en samenwerkingsverbanden (o.a. met het verenigingsleven). Andersom is het relevant om kinderen in welvarende wijken gevoelig te maken voor de oorsprong, het unieke karakter en de uitdagingen van hun sociale omgeving en begrip te ontwikkelen voor andere normen, waarden en culturen.

Van versnippering naar bundeling

Oorzaak en gevolg van de nog beperkte en gefragmenteerde spreiding van cultuureducatie in Parkstad is de relatief grote afstand tussen scholen: er zijn flinke niveauverschillen tussen educatieprogramma's, variërend van aanbodgericht tot dialoog-georiënteerd. Sommige scholen opereren bij voorkeur autonoom, zijn proactief en bouwen al aan een structureel en eigentijds cultuureducatieprogramma. Andere scholen weten niet goed hoe ze moeten beginnen. Leerkrachten vinden zichzelf niet of onvoldoende competent, voelen zich overvraagd of hebben het gevoel er alleen voor te staan. Juist in die gevallen is er een behoefte aan coaching bij het initiëren en inbedden van cultuureducatie in het basisonderwijs.

Nu is het moment om daarmee vaart te maken. Parkstad zit in een culturele bloeiperiode waarvan alle kinderen in de regio moeten profiteren. De regio biedt een rijk en levendig cultureel veld, met een gevarieerd en levendig aanbod aan disciplines en kunstgebieden. Het Jaar van de Mijnen 2015, waarmee een Parkstad-breed gedragen herwaardering van het mijnverleden is ingezet, heeft nieuwe energie losgemaakt. Ook op bestuurlijk niveau vormt dit momenteel aanleiding voor een intensievere samenwerking tussen de Provincie Limburg en de Parkstad-gemeenten onderling op het vlak van een structureel en overkoepelend (mijn-)erfgoedbeleid. Dit alles heeft geleid tot een groeiend zelfbewustzijn, hernieuwde trots en meer structurele samenwerking op de gebieden cultuur, toerisme en onderwijs.

De activiteiten van IBA Parkstad tot 2020 vormen een stevige voorwaarde voor een succesvolle transformatie in bredere zin. IBA staat voor Internationale Bau Ausstellung. IBA Parkstad, de eerste buiten Duitsland, werkt aan de transformatie van deze regio. Zij

legt de basis voor een nieuwe oriëntatie op de toekomst waarin maatschappelijke veranderingen worden aangejaagd vanuit de krachten van de regio. IBA is wijk-voor-wijk aan de slag om van de stedenbouwkundige en sociale schaduwen van de mijnsluitingen tot erfgoed te maken. IBA is ook actief op het gebied van onderwijs in Parkstad en momenteel worden gesprekken gevoerd om de krachten in relatie tot CmK te bundelen.

De potentie van Parkstad werd dit jaar nog eens bevestigd toen de streek werd uitgeroepen tot de beste toeristische bestemming ter wereld op de WTTC-conferentie in Dallas, de grootste conventie in de toerismebranche. Deze tourismprijs werd toegekend vanwege "de succesvolle overgang van mijnindustriegebied naar toeristische regio" dankzij toeristische attracties, waaronder twee dierentuinen, SnowWorld en een Museumboulevard.

Dit succes loopt vooralsnog vooruit op de nood van de sociale ontwikkeling van de regio. In Parkstad ligt er een urgentie voor een duurzaam en coherent sociaal beleid op alle niveaus, zodat op termijn iedereen van haar bloei kan profiteren. In het verleden was dit beleid versnipperd en te kleinschalig. Met steun van de Provincie werkt Parkstad nu naar overkoepelend en structureel sociaal beleid, met aandacht voor een bottom-up en procesgerichte benadering. CmK 2017-2020 is een essentieel ingrediënt in deze beweging – qua doelstellingen en aanpak. Voor meer cohesie en wederzijds begrip; voor het ontplooiën van ieders talenten en daarmee voor een op termijn succesvolle transitie van Parkstad..

REFLECTIE OP DE STAND VAN ZAKEN CULTUUREDUCATIE MET KWALITEIT

2013 - 2016 in PARKSTAD

Een analyse van de positie van cultuureducatie binnen de regionale of lokale context (draagvlak onderwijs, culturele instellingen en politiek)

Tijdens de vorige CmK-periode is er door penvoerder SIEN onder Stichting Cultuurpad een sterk, verbindend cultuur-educatief platform voor het basisonderwijs neergezet. SIEN heeft zich in de eerste jaren vooral gericht op het verkennen van het veld en het verrichten van inventarisaties, en onderzoeken binnen onderwijs en de cultuursector. Ook is er een groter bewustzijn rondom vraaggericht werken ontstaan. Daarmee heeft SIEN een belangrijke basis voor CmK in Limburg gelegd. In vergelijking met tot Noord-Limburg, waar SIEN goede resultaten boekte, bleef een duurzame implementatie van CmKop scholen in Parkstad achter.

In Parkstad drukt zich dit uit in slechts een gedeeltelijke duurzame deelname van scholen aan het SIEN-netwerk. De activiteiten die in Parkstad ontplooid werden, bestonden voor een deel uit (incidentele) activiteiten voor kinderen in de klas en uit introductie- en inspiratiesessies voor scholen en culturele instellingen. De meeste scholen in deze regio, zo hebben wij ondervonden in de aanloop naar dit Plan van Aanpak en zo blijkt ook uit de evaluatie en rapportage van betreffende penvoerder, zijn echter nog weinig tot niet bekend met het fenomeen CmK. Daarom hechten wij voor de komende periode belang aan het opstarten van een regionaal groeitraject met een belangrijk accent op deskundigheidbevordering.

We zullen aan de basis moeten werken, om duurzame programma's op scholen te kunnen waarborgen. Gedreven door leerkrachten, schoolbesturen en ICC-ers lopen er binnen en buiten het SIEN-netwerk tal van educatieve cultuurinitiatieven in Parkstad, die een basisinfrastructuur vormen van waaruit we de komende periode gaan uitbreiden..

Zo is er binnen de 13 scholen die in 2016 deelnamen aan Abel sprake van doorgaande leerlijnen en eerste aanzetten tot deskundigheidsbevordering, waarbij ook hier nog aandacht nodig is voor het verdere groeitraject op de school, op weg naar duurzame CmK. In Landgraaf is een stevig netwerk opgebouwd met een combifunctionaris die via de VAZOM vanuit Kerkrade een waardevolle speelt rol als verbinder en aanjager bij cultuurprogramma's op scholen. Het VAZOM-programma De Kunstkoffer, een educatief pakket voor kinderen in vrije tijd of in klassikaal verband, biedt bijvoorbeeld een goede basis voor

samenwerking. Ook hebben wij met verschillende partners over mogelijkheden voor samenwerking in relatie tot andere bestaande programma's gesproken, zoals het "Kunstkeuzemenu" en de muziekeducatie-programma's "Klinkend Perspectief" en "Geef het Door".

Het culturele veld in Parkstad

Parkstad heeft zoals aangegeven een gunstig cultureel klimaat voor CmK om in te gedijen. De regio beschikt over een eigentijds cultureel aanbod, met o.a. een levendig poppodium, muziek- en dansscholen, theaters met toonaangevende programmering, eigentijdse en toekomstgericht musea gericht op respectievelijk moderne & hedendaagse kunst, wetenschap & techniek, erfgoedmusea en instellingen met Romeins, middeleeuws en industrieel- / mijnnergoed. Parkstad biedt tevens verschillende muziek-, theater- en dansfestivals en er zijn initiatieven actief op het vlak van Urban Culture en Street art.

Reflectie op de doelstellingen en resultaten

Lessons Learned uit de vorige periode

Uit het Tevredenheidsonderzoek: Programma Cultuureducatie met kwaliteit in Limburg / SIEN van de vorige CmK-periode blijkt dat 62% van de gerespondeerde scholen het "zeer eens" is met de mogelijkheden van het CmK-programma om de kennisuitwisseling en samenwerking op gebied van cultuureducatie tussen de basisscholen en culturele instellingen te vergroten. Veel scholen waar SIEN actief is geweest, hebben een ontwikkeling doorgemaakt qua verankering van CmK in het dagelijkse curriculum. Toch geeft slechts 18% van die scholen in het vernoemde tevredenheidsonderzoek aan het CmK-programma graag onder penvoerderschap van SIEN gecontinueerd te zien. 2% van de culturele instellingen geeft aan dat het programma zo voortgezet kan worden.

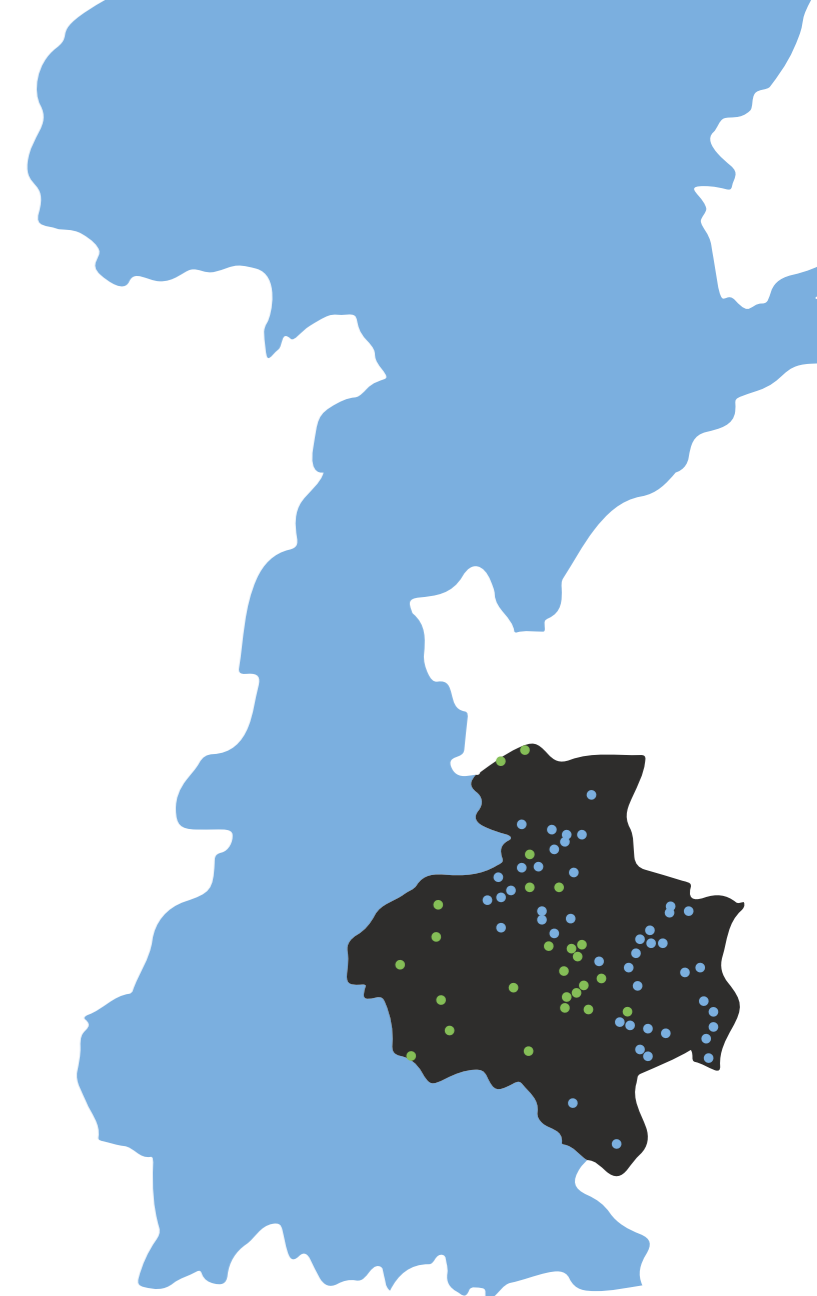
Wegens het grote en diverse werkveld van SIEN is er vanuit scholen kritiek geuit op de praktische en procesmatige uitvoering de penvoerder. Met de verkleining van de afstand tussen penvoerder en scholen door regionaal penvoerderschap is voor de komende CmK-periode een realistischer uitgangspunt gecreëerd.

Advies Innovo en Movare

63 van de in Parkstad aanwezige scholen vallen onder bestuur van de twee grote onderwijskoepels in Zuid- en Midden- Limburg: Innovo (24) en Movare (48). Daarnaast is er een aantal zelfstandige scholen in onze regio actief, zoals de Vrije School, de Islamitische school El Wahda en de Gereformeerde school GBS Benjamin. Tijdens gesprekken met Innovo en Movare kregen wij een beter beeld van de aandachtspunten voor de komende CmK-periode. Zij gaven aan dat veel scholen voornamelijk vooral op incidentele basis culturele activiteiten ondernemen. Verdieping, structuur en samenhang met het onderwijscurriculum ontbreken daarbij. Om dit te veranderen prefereren beide scholenkoepels een 'bottom-up' werkwijze, waarbij de besturen het bewustzijn omtrent CmK binnen hun scholen stimuleren en de schooldirecties zelf bepalen in welke vorm zij deelnemen: "De scholen bepalen de kleur", aldus Chantal Hunen van Innovo. Beide besturen willen hiertoe CmK hoog op de agenda plaatsen van hun reguliere bijeenkomsten en interne communicatieuitingen.

*"De scholen
bepalen
de kleur"*

Innovo en Movare adviseerden ons tot een faciliterende en procesgerichte aanpak, zodat CmK in Parkstad gedurende de periode 2017-2020 een structurele plek in het bestaande curriculum krijgt. Deze aanpak vraagt om een substantiële investering vanuit de stimuleringsubsidie CmK in een ontwikkeltraject. Voor een duurzame borging na vier jaar is het daarnaast essentieel dat scholen zelf ook financieel bijdragen aan de concrete activiteiten voor hun leerlingen. Innovo en Movare onderschrijven in dit kader het belang van investeringen vanuit de prestatiebox. Ook hiervoor is maatwerk gewenst en zal in dialoog een programma opgesteld worden dat met het oog op de financiële draagkracht en de karakteristieke eigenschappen van de school realistisch is.

● Movare scholen
● Innovo scholen

Beide besturen hechten hierbij veel waarde aan 1-op-1-begeleiding door intermediairs tussen scholen en het cultuurveld. Zoals Andrew Simons, projectleider Kwaliteitszorg van Movare, verwoordde: "De intermediair en de cultuurcoördinator (ICC-er) steken het vuurtje aan en de leerkrachten dienen het brandend te houden."

De scholenkoepels benadrukken daarnaast het belang van zichtbaarheid en kennisdeling, waarbij met name fysieke interactie tussen personen en organisaties een stimulerend effect heeft. De beste ambassadeurs zijn de scholen met positieve ervaringen.

Een ander belangrijk besproken thema is ouderbetrokkenheid: een cruciale factor om aan een doorgaande leerlijn, met talentontwikkeling als een van de doelen, te bouwen. De penvoerder bestudeert diverse onderzoeken op dit terrein en maakt ouderbetrokkenheid tot een vitaal onderdeel van het programma.

Algemene aandachtspunten voor de komende periode

Enkele algemene aandachtspunten uit ervaringen van scholen met SIEN en de Heerlense ervaringen met Abel die de huidige penvoerder meeneemt zijn:

Laagdrempelig & vraaggericht

De lat werd door de vorige penvoerder volgens veel respondenten vanaf het begin van de vorige periode hoog gelegd. Veel scholen geven aan daardoor te zijn afgehaakt. Een deel geeft aan het lastig te vinden om de juiste vragen bij de penvoerder neer te leggen. Ook de ervaringen met Abel in Heerlen bevestigen dit: veel scholen willen vooral bij aanvang van het traject één op één interactie intensief begeleid worden. Daartegenover staat dat andere scholen zich onder het SIEN-penvoederschap te veel gestuurd voelen. Dit onderstreept het belang van een dialooggerichte, coachende, faciliterende en bovenal maatwerkgerichte aanpak.

Proactief

Uit de vorige periode komt naar voren dat niet verwacht kan worden dat scholen het initiatief nemen tot CmK. De penvoerende organisatie moet scholen actief benaderen om: samen de mogelijkheden en behoeften van de school te detecteren, de schoolactief te voeden met voorbeelden van mogelijkheden en een reguliere en consequente monitoring toe te passen. Elk contactmoment - zowel online als face to face - is hierbij een kans om motiverend te coachen.

Zichtbaar

Zichtbaarheid van mogelijkheden en activiteiten van het programma is een belangrijk thema. CmK moet beter bekend worden. Het regelmatig communiceren van projectvoorbeelden en het bieden van overzicht wordt gevraagd en gewaardeerd. Extra media en nieuwsbrieven verdwijnen regelmatig in de prullenbak.

Een bundeling van communicatie op één overzichtelijk online platform biedt een goede centrale basis. MOVARE adviseert om daarnaast scholen/directeuren/leerkrachten andere scholen te laten bezoeken om inspiratie op te doen. Inzage in de CmK-keuken van een ander biedt houvast en face-to-face interactie geeft om praktische tips/ervaringen uit te wisselen.

Verandering begint bij de leerkracht

De vorige periode wijst uit dat verandering van Cultuureducatie bij verandering van de leerkracht begint: "Een terugkerende ervaring was dat scholen eerst bij leerkrachten teweeg moesten brengen wat zij bij kinderen wilden bewerkstelligen. Het betreft dan met name een onderzoekende houding van leerkrachten".

Culturele partners uit de nabije omgeving

Verschillende scholen geven aan met culturele partners uit de directe omgeving te willen werken i.p.v. met degenen die aan hen zijn toegekend. Dit maakt duurzame samenwerking makkelijker. Samenwerking dichterbij huis bevordert tevens de implementatie van een regio- of buurtgekoppeld programma dat nauwer aansluit bij de belevingswereld van zowel de kinderen als de leerkrachten.

PIT VOOR PARKSTAD 2017-2020

Onder de naam "PIT" beoogt de penvoerder in de periode 2017-2020 samen met het onderwijs en het culturele veld in Parkstad een breed gedragen samenwerkingsplatform en uitvoeringsmodel op te zetten. PIT borduurt daarbij voort op de door SIEN gelegde basis, de ervaringen met Abel en de good practices van andere CmK-programma's zoals de Cultuur Loper (Noord-Brabant).

De naam PIT staat symbool voor potentie, groei en transformatie. Alle eigenschappen die direct verwijzen naar de ontwikkeling van het kind. PIT verwijst tevens naar karakter, eigenheid en durf. Kwaliteiten die voeding en ontwikkeling verdienen - voor het kind en voor Parkstad. PIT slaat namelijk vooral op deze regio, een streek met pit en potentie die hard op weg is naar een transformatie vanuit haar mijnverleden.

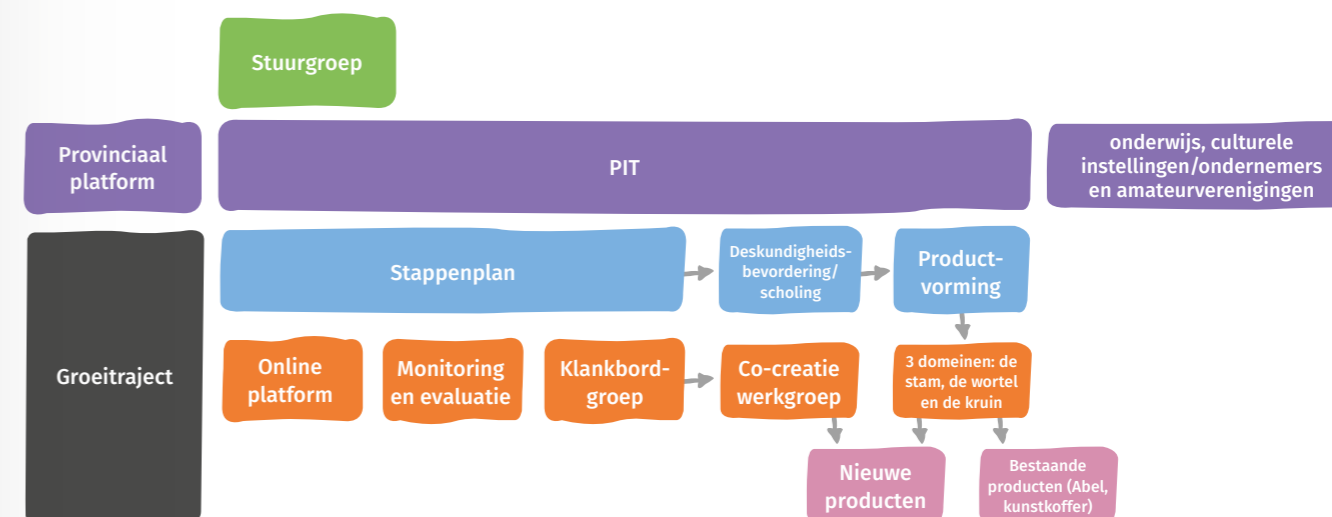
PIT biedt ondersteuning in de vorm van een vraaggerichte, enthousiaste houding. Het streven daarbij is dat de samenwerkende partijen op hun eigen niveau en vanuit hun eigen kracht cultuur-

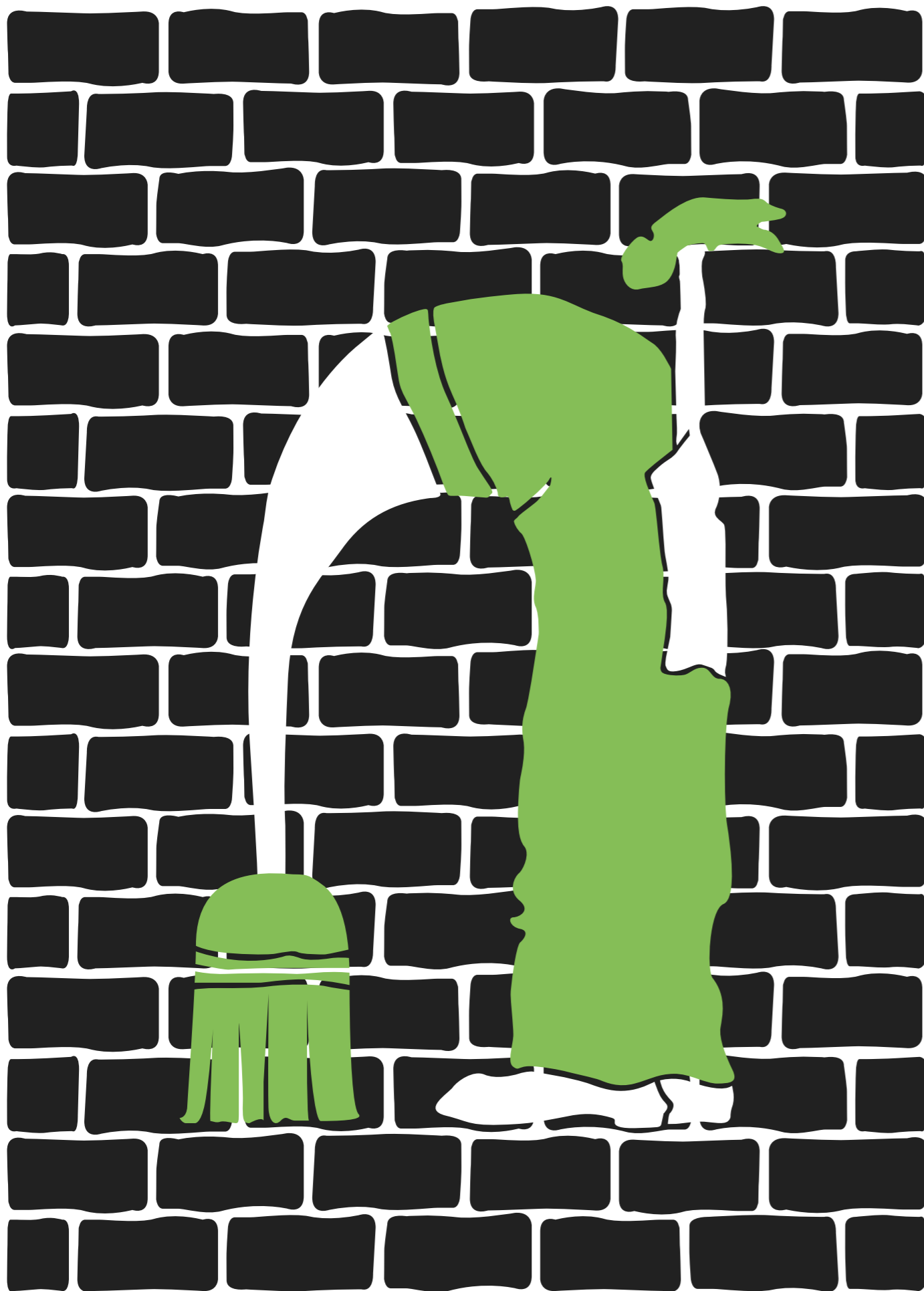
educatie borgen in het dagelijks handelen. PIT blijft daarbij continu en met zo kort mogelijke lijnen in contact met haar partners, zodat zij meegroeit met de wensen en behoeften van het onderwijsveld in Parkstad.

PIT faciliteert aldus een groeiproces dat gericht is op samenbrengen, voeden en stimuleren voor de duurzame ontwikkeling van cultuureducatie. CmK is, zoals benoemd in de reflectie op de huidige stand van zaken, immers nog niet structureel ingebed in het onderwijs ten opzichte van andere regio's in het land. Daarvoor ontbreekt allereerst een breed gedragen besef dat CmK meer is dan een reeks activiteiten op jaarbasis. Om dit te bewerkstelligen is, zoals bleek uit gesprekken met de schoolbesturen uit Parkstad, een mentaliteitsverandering nodig met een bijpassende organisatorische structuur. Daarom ligt voor PIT in de eerste periode van het nieuwe programma de nadruk op het aanjagen van dit proces en op het optuigen van een werkstructuur.

De werkwijze van PIT

In het volgende figuur wordt een eerste opzet van de werkstructuur van PIT weergegeven, met daaronder een toelichting en uitleg van de verschillende instrumenten, sleutelposities en werkgroepen:

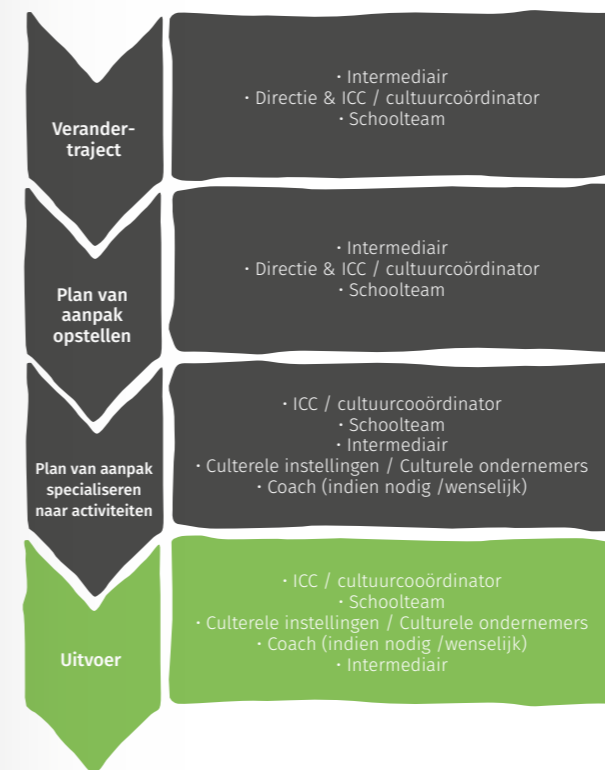
Een groeiproces in stappen

PIT benadert – zoals ingegeven door Innovo en Movare – de implementatie van CmK in Parkstad als een groeiproces. Het past hierbij een stappenplan toe. De Cultuur Loper van Noord-Brabant is de bron van inspiratie van dit stappenplan. Bij de Cultuur Loper ligt namelijk eveneens de focus op het bewerkstelligen van het anders denken en doen van leerkrachten en culturele instellingen. Een stappenplan is een belangrijk instrument dat zij hiervoor hebben ontwikkeld. De stappen van de Cultuur Loper zijn, in volgorde opgesomd:

1. Intake – commitment creëren
2. Assessment – in de spiegel kijken
3. Ambitiesgesprek – toekomstwensen voor leerlingen formuleren
4. Teambijeenkomst – alle neuzen dezelfde kant op
5. Scholingsactiviteiten – nieuwe dingen uitproberen
6. Meerjarenvisie – keuzes maken
7. Lijn aanbrengen – samenhang aanbrengen
8. Activiteitenoverzicht – van denken naar doen

Het plan vertrekt vanuit de specifieke behoeften van en de stand van zaken op de school. Het biedt houvast, structuur en samenhang bij de implementatie en versterking van cultuureducatie als groeiproces. Het voorziet in een gedeeld referentiekader tussen scholen, het culturele veld en de penvoerder. Het biedt kortom een traject op basis waarvan een gecoördineerde dialoog gevoerd wordt tussen de school en de intermediair enerzijds en tussen de school en het culturele veld anderzijds. In dit traject vindt bovendien heldere afstemming plaats over verwachtingen en de beoogde invulling van CmK.

Het onderstaande stroomschema verduidelijkt de rol van het stappenplan in het verandertraject, om uiteindelijk te komen tot concrete activiteiten in de klas:

Het groeitraject in de praktijk

De school stapt in het groeitraject met ondersteuning van de intermediair. Een school kan zelf contact opnemen met PIT, maar de intermediair benadert vooral zelf de scholen actief om deel te nemen. Met het doorlopen van het stappenplan van de Cultuur Loper worden de behoeften van de school concreet, zoals bijvoorbeeld de bijscholing van een groepsleerkracht. Deze behoeften worden vervolgens getoetst aan het plan van de school aan de hand van de volgende kaders:

- Duurzaamheid
- Relatie met de regio
- Aandacht voor laaggeletterdheid
- Aansluiting bij drie domeinen (deze worden op p. 18 toegelicht)
- Aansluiting bij de competenties CmK
- Aansluiting bij de drie leerstrategieën, in samenhang met elkaar: actief, receptief, reflectief
- Begroting

De toetsing wordt niet door de intermediairs gedaan, maar door de projectleider samen met de Klankbordgroep. Voldoen de activiteiten aan het plan, dan kan de school beschikken over extra middelen uit de stimuleringssubsidie. Als meerdere scholen dezelfde behoefte hebben, zoals bijvoorbeeld een workshop “De drie domeinen in de praktijk – wat kun je hier nu mee?”, dan wordt dit gebundeld en voor meerdere scholen in gang gezet. De intermediair doet dit in afstemming met de projectleider van PIT. Voor de overige activiteiten ontvangt de school een geoordeeld budget in eigen beheer. Daarvoor overlegt de school vooraf een begroting voor de beoogde activiteitenreeks die samen met de intermediair opgesteld, getoetst en vastgesteld wordt.

Groei van culturele instellingen en ondernemers

Groei geldt uiteraard ook voor de culturele instellingen en ondernemers. Bij hen is een goed besef van het belang van duurzame CmK – versus de incidentele ‘losse’ en ‘leuke’ activiteiten – en de benodigde vertaling hiervan naar de eigen aanpak minstens zo belangrijk. Daarom richt één intermediair zich in eerste instantie uitsluitend op de culturele instellingen en ondernemers. Die ondersteunt de educatief medewerkers met maatwerk, maar zonder stappenplan, in het groeiproces in hun instelling om cultuureducatie ook hier een prominente plek te geven in beleid en bedrijfsvoering.

Een culturele instelling/ondernemer kan benaderd worden door:

- De intermediair en/of de projectleider van Pit t.b.v. gebundelde deskundigheidsbevordering
- De cultuurcoördinator voor concrete activiteiten met de school
- De intermediair om plaats te nemen in een co-creatie werkgroep

Een culturele instelling/ondernemer kan uiteraard zelf ideeën aandragen bij de Klankbordgroep (inclusief een begroting). Deze ideeën worden getoetst en bij akkoord wordt het initiatief aan één of meerdere scholen gekoppeld. Als geen enkele school interesse heeft, dan wordt het idee niet uitgevoerd. De eindverantwoordelijkheid voor het gehele traject ligt bij de penvoerder, maar binnen de programma's geldt dat alle betrokken partijen en personen binnen hun expertise en onderdeel verantwoordelijkheid en daarmee eigenaarschap dragen.

De intermediair en de cultuurcoördinator

Binnen PIT maken intermediairs en cultuurcoördinatoren deel uit van het kernteam. Zij worden gefinancierd vanuit de regeling CmK. Versterkt door een online platform bedienen zij alle basisscholen in Parkstad. Ze helpen de school op weg naar eigenaarschap en bewaken het PIT-groeitracet. In die hoedanigheid spelen zij een verbindende rol; ze informeren de school over de mogelijkheden, begeleiden het proces en behouden overzicht van de activiteiten op de verschillende scholen. Dit om aan de behoefte van de school tegemoet te komen dat niet iedere culturele aanbieder zich afzonderlijk meldt bij de school.

Het is aan de intermediair om over informatie te beschikken van de diverse culturele aanbieders/partners/instellingen. Hij/zij is tevens op de hoogte van de lokale/regionale/provinciale/landelijke beleidsontwikkelingen en legt vanuit deze kennis de juiste verbindingen op basis van de behoeften van de school. De intermediair is daarbij procesbegeleider, de cultuurcoördinator/ICC-er van de school heeft een monitorende functie met betrekking tot het opgestelde plan van aanpak, maar levert vanaf stap 1 een wezenlijke bijdrage aan het groeitracet. Dit alles vergt naast de bovengenoemde kwaliteiten een aantal specifieke vaardigheden en competenties, zoals een proactieve, samenwerkende en ondersteunende houding (t.o.v. gewenste verandering vanuit de school); het vermogen tot groepsdynamisch stimuleren/handelen; en last but not least: bevlogenheid, betrokkenheid en een enthousiasmerende houding.

De cultuurcoördinator (ICC-er) is het eerste aanspreekpunt voor de intermediair en bij de uitvoer van concrete activiteiten in de klas voor de externe partners (culturele instellingen, ondernemers en amateurverenigingen). De cultuurcoördinator heeft een spilfunctie in het nastreven van het beste cultuuronderwijs voor ieder kind, maakt het schoolteam enthousiast voor creativiteit in de klas en is de schakel tussen school en culturele omgeving. Concreet is het de taak van de cultuurcoördinator om ervoor zorg te dragen dat de plannen die hij/zij mede vorm heeft gegeven in de praktijk worden uitgevoerd, waarbij hij/zij ondersteund wordt door de intermediair.

De cultuurcoördinator is een leerkracht of directeur die de cursus Interne Cultuurcoördinator heeft gevolgd en zich daarmee heeft gespecialiseerd in cultuuronderwijs. De cultuurcoördinator beschikt voor een deel over dezelfde competenties als de interme-

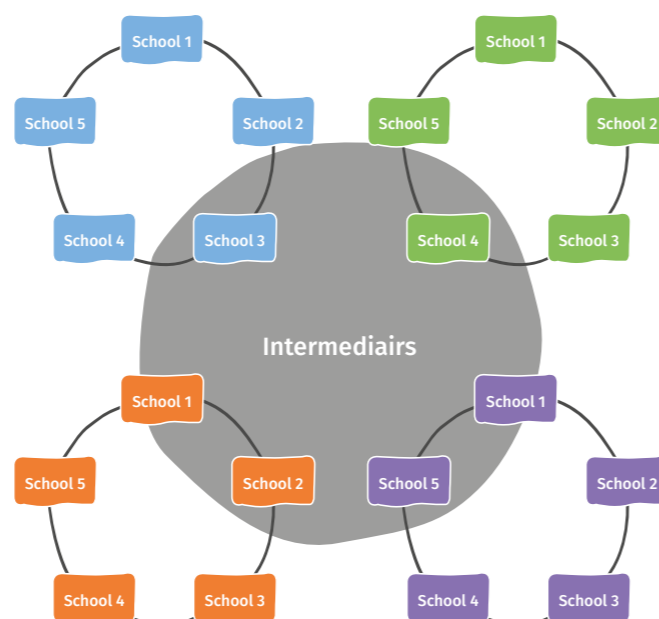
diar, maar richt zich op een kleiner (niet minder dynamisch) werkveld met andere accenten. Naast organisatorisch, communicatief, samenwerkend (binnen en buiten de school) en planmatig vermogen weet de cultuurcoördinator leerlingen, ouders en collega's te motiveren en te inspireren. De cultuurcoördinator heeft daarbij affiniteit met verschillende kunstdisciplines, wereld-oriënterende vakken, cultureel erfgoed en nieuwe media.

Opbouw netwerk/werkproces intermediairs

De basisscholen in Parkstad worden verdeeld in clusters. Dit kan op basis van geografische indeling. Dit gebeurt echter bij voorkeur op basis van een inhoudelijke koppeling van scholen die elkaar kunnen verrijken, stimuleren en van elkaar kunnen leren. Met deze werkwijze stimuleert PIT tevens dat kinderen uit verschillende gemeenten en stadsdelen elkaar ontmoeten. Dit draagt bij aan een betere integratie van de bewoners in Parkstad.

Ieder cluster beschikt over een intermediair - een vertrouwd gezicht - en één afgevaardigde per cluster in de vorm van een cultuurcoördinator. De intermediairs komen één keer per maand samen om de voortgang te bespreken, ideeën uit te wisselen en elkaar tips te geven c.q. scherp houden. De kennisontwikkelgroep komt eveneens één keer per maand bijeen om aanvragen te beoordelen en van advies te voorzien.

De intermediairs informeren het netwerk van culturele instellingen over de stand van zaken op de diverse scholen. En dragen zorg voor het verbinden van de school met één of meerdere culturele instellingen of ondernemers. Daarna is het aan de cultuurcoördinator om dit op de school verder te organiseren.

Co-creatie werkgroepen

In deze werkgroepen worden nieuwe producten ontwikkeld of bestaande producten bijgesteld c.q. "opnieuw uitgevonden". De rol van de intermediair in de werkgroep is het samenbrengen van de verschillende partijen (scholen en culturele instellingen/ondernemers, wellicht een coach).

Klankbordgroep

Momenteel hebben diverse culturele instellingen ieder een eigen kennisontwikkelgroep/denktank. PIT brengt deze samen in één structureel overlegorgaan: de Klankbordgroep. Dit om er voor te zorgen dat er maximaal gebruik gemaakt wordt van de input van deze denkgroepen en om de lijnen tussen het culturele veld en het onderwijs te verkorten.

In de Klankbordgroep kan het culturele veld advies krijgen en ideeën toetsen om tot producten/initiatieven te komen die: 1) aansluiten bij de CmK-richtlijnen en 2) aansluiten bij de lokale behoeften waarbij de identiteit/locatie van de scholen in acht genomen worden.

Concrete activiteiten van de Klankbordgroep zijn: 1 keer per kwartaal wordt een bijeenkomst belegd m.b.t. onderwijsontwikkelingen en 1 keer per maand vindt een bijeenkomst plaats m.b.t. concrete vragen vanuit de diverse samenwerkingspartners.

De Klankbordgroep wordt vanuit CmK gefinancierd en bestaat uit een afvaardiging van leerkrachten in Parkstad. Kortom, het is een kennisontwikkelgroep voor de complete regio, waar je als leerkracht, cultuurcoördinator of culturele instelling/ondernemer besprekpunten kunt aandragen. Op deze manier laat PIT de didactische expertise over aan de partij waar deze bij hoort: de leerkrachten.

Online platform

Een online platform is een multifunctioneel instrument voor alle betrokken partijen. Het platform ondersteunt het groeitracet en stimuleert eigenaarschap en een zelfstandige werkwijze tussen scholen het culturele veld. Het stappenplan is onderdeel van een online platform. Daarnaast is het de plek waar het culturele veld en het onderwijs samenkomt. Op het online platform laat een school zien wat ze doet en bereikt met de klas. Het platform fungeert daarmee ook als uithangbord waarop een school kan zien wat er op andere locaties gebeurt.

De stuurgroep

De stuurgroep heeft de taak om toe te zien op de procesgang en de beoogde resultaten zoals beschreven in het Plan van Aanpak. Daarmee monitort de stuurgroep de werkwijze van PIT. De samenstelling van de stuurgroep toont een dwarsdoorsnede van het participerende netwerk; er zullen afgevaardigden van scholen, culturele instellingen/ondernemers en gemeenten in zitting nemen. De Gemeente Heerlen, als matchende centrumgemeente van Parkstad, neemt de taak op zich om deze stuurgroep te formeren.

DE ACTIVITEITEN VAN PIT IN DE PERIODE 2017-2020

De projectdoelstellingen

De komende vier jaar zet PIT in op het inrichten van een groeiproces naar duurzame borging van CmK in Parkstad. Vooruitblikkend heeft PIT daarbij de volgende doelstellingen voor ogen:

- PIT brengt ieder kind van Parkstad in aanraking met cultuureducatie. Ongeacht zijn sociaal-maatschappelijke achtergrond krijgt ieder kind de kans om zijn talenten te ontdekken en te ontwikkelen, waarbij vernieuwing, verdieping en ontwikkeling van het curriculum van het kind leidend is.
- PIT draagt zorg voor de verankering van cultuureducatie in de dagelijkse lespraktijk door middel van een integrale aanpak.
- PIT zorgt ervoor dat alle deelnemende kinderen kunst & cultuur maken, meemaken en beleven.
- Binnen alle 3 de domeinen van PIT zijn passende activiteiten voor de scholen/kinderen ontwikkeld (toelichting domeinen zie p. 19).
- Scholen, culturele instellingen en cultuurondernemers van Parkstad worden begeleid tot een netwerk van deskundige en intensief met elkaar samenwerkende partners in PIT.
- PIT is het onafhankelijke kennis- en ontmoetingsplatform waar elke school en culturele instelling/ondernemer/amateurvereniging van Parkstad gebruik van kan maken.
- Er is een logistiek netwerk, stappenplan en bijbehorend werkproces gerealiseerd en geïmplementeerd.

De afbakening van het project en de samenhang met andere activiteiten voor cultuureducatie

PIT draagt zorg voor CmK in Parkstad volgens het stappenplan van de Cultuur Loper, maar om tot een goede basisinfrastructuur te komen voor alle partners in PIT, neemt PIT de volgende onderdelen en activiteiten mee in haar domeinen:

- Cultuureducatie-projecten zoals klinkend perspectief, kunstkeuzemenu, young brass, canta young
- Masterplan Muziekonderwijs DOOR!

Met alle betrokken partners zijn reeds gesprekken gevoerd. In de periode 2017-2020 worden deze gesprekken voortgezet om de activiteiten binnen de werkgroep co-creatie door te ontwikkelen, zodat het passend is en aansluit bij de doelstellingen van PIT. De activiteiten krijgen een plek in de 3 domeinen van PIT: De Stam, De Wortels en De Kruin (zie p. 18 voor uitleg domeinen).

De resultaten over 2 en 4 jaar

Algemeen

- 1 PIT is geïmplementeerd in het onderwijs door middel van een integrale aanpak:

- a. Over 2 jaar is PIT op 25 scholen in Parkstad actief, waarvan:
 - 10 basisscholen in stap 8 van het stappenplan (de implementatiefase van de uitvoer in de klas)
 - 15 basisscholen in stap 5 van het stappenplan (de scholingsfase)

- b. Over 4 jaar is PIT op 45 basisscholen* actief, waarvan:
 - 25 basisscholen in stap 8 van het stappenplan
 - 20 basisscholen in stap 5 van het stappenplan
 - 5 scholen van het Voortgezet Onderwijs zijn aangehaakt

* Uitgaande van een totaal aantal basisscholen van 60 scholen in Parkstad in 2020.

- 2 PIT is geïmplementeerd bij de culturele instellingen en er wordt gewerkt conform de inhoudelijke uitgangspunten en de ontwikkelde projectmethodes- en processen:

- Over 2 jaar is PIT geïmplementeerd bij alle 8 grote instellingen, zijn er 30 culturele ondernemers substantieel werkzaam en 12 amateurverenigingen (gemiddeld één per school) betrokken binnen programma's.
- Over 4 jaar is PIT geïmplementeerd bij alle 8 grote instellingen, waarbij CmK een prominente plek binnen meerjarenbeleidsvisies heeft gekregen, er 30 culturele ondernemers op substantiële basis werkzaam zijn en 24 amateurverenigingen betrokken bij programma's.

Uitgangspunten

- PIT gaat uit van cultuureducatie als middel, waarbij de intrinsieke waarde van kunst en cultuur overeind blijft. Er is samenhang tussen cultuureducatie en het curriculum, waardoor borging vanzelfsprekend is.
- PIT gaat uit van de integrale aanpak binnen een school en is verankerd in het hart van de school.
- Een essentieel kenmerk van PIT is dat het verbindingen zoekt met de regionale context: met het mijnverleden en de daarmee gepaard gaande innovatiekracht, technologische en demografische ontwikkelingen, evenals de problematieken die zij voortbracht (laaggeletterdheid, werkloosheid, laag opgeleide milieus).
- Scholen hebben de regie en voelen zich mede-eigenaar van PIT. De scholen weten wat ze met cultuureducatie willen en hebben dit vastgelegd in het schoolplan.

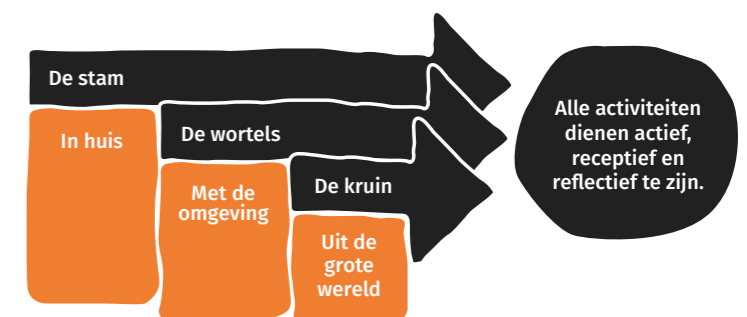
Omschrijving van de activiteiten en de samenhang hiertussen

- 1 Implementatie, verdieping en ontwikkeling van het curriculum voor het leergebied kunstzinnige oriëntatie

Onder het penvoerderschap van PIT speelt het stappenplan (dat zoals benoemd is geïnspireerd op het model van de Cultuur Loper) een centrale rol bij de implementatie, verdieping en ontwikkeling van het curriculum voor het leergebied kunstzinnige oriëntatie. Vanaf stap 3 spelen de Competenties Cultuureducatie een centrale rol bij het formuleren van de meerjarenvisie. Voor de inhoudelijke bewaking van het meerjarenplan hanteert PIT de Competenties Cultuureducatie in combinatie met de Algemene Competenties: het vermogen zich te presenteren, het vermogen tot samenwerken en het vermogen tot zelfstandig werken.

De inhoudelijke lijn van het meerjarenplan wordt in het stappenplan van de Cultuur Loper ingevuld door drie domeinen: de school, de directe omgeving van de school en de wijde wereld. De combinatie van deze domeinen heeft een meerwaarde voor het kind en dekt de elementen actief, receptief en reflectie af. In het meerjarenplan is daarom sprake van een goede balans tussen deze drie domeinen.

De drie domeinen van de cultuurloper, welke in het stappenplan aan de orde komen vanaf stap 3, hebben we vertaald en ingevuld analoog aan de behoeften en uitgangspunten in de regio Parkstad, waardoor de drie domeinen van de cultuurloper wel zijn essentie behouden.

DE STAM STAAT VOOR DE **ACTIVITEITEN EN PROGRAMMA'S** DIE EEN SCHOOL REEDS ZELF OPGEZET HEEFT. MET ANDERE WOORDEN: DE STAM GAAT UIT VAN **DE KRACHT** VAN DE SCHOOL EN VORMT HET FUNDAMENT WAAROP HET PROGRAMMA GEBOUWD WORDT.

DE WORTELS STAAT VOOR DE WIJK, DE BUURT OF HET DORP WAARIN DE SCHOOL GESITUEERD IS. OFTEWEL: **DE DIRECTE OMGEVING** EN WAT DEZE AAN **CULTURELE EN SOCIALE BAGAGE** EN UITDAGINGEN HEEFT TE BIEDEN. DENK HIERBIJ AAN HET RIJKE VERENIGINGSLEVEN MET DE HARMONIE, FANFARE, SCHUTTERIJ EN KOREN, EVENALS AAN HET LOKALE (MIJN-)ERFGOED EN URBAN CULTURE.

DE KRUIJN STAAT VOOR **HET UITWAAIEREN**, HET VERGEZICHT EN DAARMEE DE VERKENNING VAN DE WERELD. VOORBEELDEN VAN ACTIVITEITEN DIE BINNEN DIT DOMEIN VALLLEN ZIJN MUSEUMBEZOeken, THEATERBEZOeken EN EXCURSIES.

Het groeiproces staat centraal in de eerste fase

Met de implementatie van deze domeinen kiest PIT bewust voor een thematische en daarmee discipline-overstijgende aanpak die: 1) uitgaat van de eigen kracht van de school, 2) de relatie van het kind en de leerkracht met zijn/haar omgeving versterkt en 3) het verbreden van de horizon stimuleert. Alle concrete activiteiten die binnen de domeinen worden ondernomen dienen te voldoen aan de drie samenhangende leerstrategieën van actieve, receptieve en reflectieve werkvormen. Ook de (door-)ontwikkeling van (nieuwe) producten en activiteiten worden langs deze meetlat gelegd. Dit gebeurt binnen de Co-creatie Werkgroep.

Leerlingvolgsysteem en E-portfolio

PIT vraagt met het stappenplan veel betrokkenheid en inzet van de scholen. Het groeiproces staat centraal in de eerste fase. Veel scholen in Parkstad zijn, zoals benoemd, nog niet vertrouwd met CmK. Het vertrouwd raken met nieuwe methoden en samenwerkingsvormen vraagt tijd, ruimte en begeleiding en verdient daarom in deze fase de primaire aandacht van de school, de intermediairs en betrokken culturele organisaties en ondernemers. Om deze reden ziet PIT het implementeren van een leerlingvolgsysteem en een E-portfolio in deze fase niet als prioriteit. Het invoeren van dergelijke systemen vergt van leerkracht en leerling de nodige tijdsinvestering, wat in combinatie met het groeiproces onrealistisch veel zou worden voor de school. Een bijkomende factor is dat de toepassingsmogelijkheden en de techniek van deze systemen momenteel landelijk nog volop in ontwikkeling zijn, waardoor het beter is om daarover op een later moment een goede, op de werkpraktijk aansluitende, keuze te maken.

Kwaliteitsbewaking

Kwaliteitsbewaking is een belangrijk onderdeel van PIT en vindt op verschillende onderdelen en momenten plaats. Hierbij wordt, net als bij de (door-)ontwikkeling van educatieproducten en -initiatieven, de groei en implementatie van CmK op school op meerdere momenten aan de doelstellingen Kunstzinnige Oriëntatie getoetst.

Concrete activiteiten:

- Het samen met de Klankbordgroep stellen van kaders en richtlijnen, waar iedere participant mee dient te werken.
- Bij activiteiten in de klas of met de klas op externe locatie wordt de kwaliteitsbewaking uitgevoerd door de intermediair, de leerkracht, de kinderen en de betrokken culturele instelling/ondernemer. Dit kan doormiddel van evaluatieformulieren, een kort gesprek of feedback op het online platform.
- Het tussentijds evalueren en bijstellen van het plan van aanpak om zo de kwaliteit continu te verbeteren.

Concrete activiteiten van de Klankbordgroep:

- 1 keer per kwartaal wordt een bijeenkomst belegd m.b.t. onderwijsontwikkelingen.
- 1 keer per maand vindt een bijeenkomst plaats m.b.t. concrete vragen vanuit de diverse samenwerkingspartners.

2

Inhoudelijke deskundigheid versterken van leraren, vakleerkrachten en educatief medewerkers op het gebied van cultuureducatie

Zoals benoemd, is de inzet van deskundigheidsbevordering vanaf stap 1 onderdeel van het stappenplan. Deskundigheidsbevordering loopt als een rode draad door de activiteiten van PIT en wordt naar gelang de behoeften van de partners vormgegeven met praktische activiteiten, zoals:

- ICC-cursus. De groepsleerkrachten van de scholen die deelnemen aan PIT, wordt de ICC-cursus aangeboden. In de cursus wordt extra aandacht besteed aan het omgaan met veranderprocessen.

- Coach in de klas. Een groepsleerkracht wordt naar behoefte en mogelijke ureninvestering volgens de school door een coach vanuit een bepaald specialisme (bijvoorbeeld een medewerker van een culturele instelling of een cultureel ondernemer) meegenomen in andere mogelijkheden. Bijvoorbeeld door te zien en ervaren wat er (nog meer) mogelijk is met beeldende activiteiten, naast datgene waar hij of zij vertrouwd mee is.
- Buddy-systeem. Leerkrachten en ICC-ers van verschillende scholen worden aan elkaar gekoppeld om kennis en ervaringen uit te wisselen. Dit bevordert niet alleen kennisdeling, maar zorgt er ook voor dat men elkaar (beter) leert kennen, waardoor het netwerk verstevigt. Samen tillen scholen elkaar op een hoger plan. De intermediair zorgt voor de juiste match en zet het buddy-systeem in gang waarbij bij voorkeur scholen van verschillende niveaus aan elkaar gekoppeld worden.
- Opleiding 'omgaan met veranderprocessen' voor ICC-ers/ Cultuurcoördinatoren.
- Het trainen van Intermediairs en culturele ondernemers in vaardigheden die nodig zijn voor een dialooggerichte werkwijze, zoals gespreksvaardigheden (luisteren, goede vragen stellen).
- Stageplekken voor PABO-studenten. Deze leveren frisse inzichten en ideeën op, die direct ingezet kunnen worden binnen PIT. Andersom maken studenten kennis met de praktijk, die in verandertrajecten weerbaar kan zijn (zie verder bij 5.).

3

Versterken van de relatie van de school met de culturele en sociale omgeving

Dit loopt als een rode lijn door de activiteiten van PIT, met:

- De inzet van coaches (bijv. kunstenaars/culturele instellingen) in de klas en tijdens workshops deskundigheidsbevordering
- Het trainen van culturele ondernemers
- De Klankbordgroep (zie p. 14)
- Betrokkenheid van culturele ondernemers/culturele instellingen in co-creatiewerkgroepen t.b.v. de (door-) ontwikkeling van initiatieven/producten

De randvoorwaarden om de doelstellingen en resultaten te behalen

Onderstaande factoren zijn van vitaal belang om CmK duurzaam te kunnen borgen in het primair onderwijs in Parkstad:

- Commitment bij schoolbesturen en directies onderwijs- en cultuurveld Heerlen ten aanzien van de inhoudelijke, financiële en procesmatige kaders van de regeling, met de kanttekening dat beide schoolbesturen in het werkgebied een 'bottom-up' aanpak nastreven: de school voert de regie over het CmK-traject op de eigen locatie, niet het bestuur. De besturen zien in deze context voor zichzelf een rol als aanjager weggelegd.

- Gemeentelijk draagvlak en bestuurlijke commitment voor cultuureducatie in alle betreffende gemeenten.
- Een neutrale en heterogene stuurgroep die toeziet op de ontwikkelingen.
- Voldoende gemeentelijke reserves voor structurele financiële ondersteuning van cultuureducatie, tijdens de periode 2017 – 2020, maar zeker ook daarna om de borging veilig te stellen na afloop van de Rijksstimuleringsregeling. Deze middelen zijn nodig voor de benodigde formatie en overhead bij de betrokken partijen in Parkstad. De Gemeente Heerlen legt bijvoorbeeld, naast de matchingsregeling en de prestatiebox-middelen, nog eens € 4,- extra per kind bij.
- Voldoende gemeentelijke reserves en gemeentelijk draagvlak voor betrokken culturele instellingen vanuit de betreffende gemeenten.
- Stabiele, structurele bestuurlijke ondersteuning vanuit schoolbesturen, gemeentebesturen, provinciebestuur.
- Krimp in Parkstad zorgt voor fusies van scholen. Dit is over het algemeen een voordeel met het oog op de bundeling voor cultuureducatie, kortere lijnen, een nauwere samenwerking ect. Een dalend aantal scholen kan ook invloed hebben op het door ons geprojecteerd aantal scholen dat in de toekomst samenwerkt binnen PIT.
- Een soepele overdracht en samenwerking met de vorige penvoerder SIEN.

SAMENWERKING ONDERWIJS, CULTURELE INSTELLINGEN, PABO'S EN KUNSTVAKONDERWIJS

Samenwerkingsverband en taak- en rolverdeling

PIT werkt als aanjager en verbinder en zorgt voor monitoring. Zij fungeert daarbij als spin in het web van cultuur, onderwijs, de Nieuwste PABO, kunstvakonderwijs en ook het rijke amateurveld. Dit plan richt zich op het Primair Onderwijs. We kunnen echter alleen een verduurzaming van cultuureducatie op het PO realiseren als alle partijen die betrokken zijn bij de ontwikkeling van kinderen vanaf de basis worden meegenomen. Hierna volgt een toelichting per branche.

Samenwerking voortgezet onderwijs

Het voortgezet onderwijs is een partner van PIT op langere termijn (PIT bouwt eerst aan het verandertraject in Parkstad) in de ontwikkeling en versteviging van de samenhang tussen CmK en cultuureducatie binnen de basisvorming bij de onderbouw van het voortgezet onderwijs. PIT werkt daarvoor met een aantal partnerscholen samen (bijvoorbeeld het Citaverde College, het Grotius College, het Rombouts College en het Sintermeerten College). PIT schuift aan bij sectie-overleggen of teambijeenkomsten van de betreffende scholen, om een verbinding te maken tussen wat er respectievelijk op de basisschool en in het voortgezet onderwijs speelt.

Samenwerking kunstvakonderwijs

Het kunstvakonderwijs speelt een belangrijke rol bij deskundigheidsbevordering rondom CmK. Hierbij valt te denken aan de inzet van de expertise van leerkrachten en studenten van kunstvakopleidingen (Academie voor Beeldende Kunsten Maastricht, Toneel Academie Maastricht, Conservatorium Maastricht, Faculteit Cultuurwetenschappen Maastricht University en de opleiding Kunst, Techniek en Media van het Arcus College Heerlen), o.a. in de vorm van stageplekken voor studenten of de inzet van leerkrachten als 'inspiratoren' tijdens netwerkbijeenkomsten en workshops voor leerkrachten en het culturele veld. Andersom is het de bedoeling dat leerkrachten en studenten van het kunstvakonderwijs ervaring en inspiratie opdoen gedurende hun betrokkenheid bij CmK in Parkstad. Opdat ook het kunstvakonderwijs meegroeit met de behoeften, mogelijkheden en uitdagingen van CmK op en vanuit school.

Samenwerking de Nieuwste PABO

In het licht van een veelvoud aan penvoerders in Limburg is er om efficiency redenen besloten om de samenwerking met de Nieuwste PABO op Provinciaal niveau in te steken, binnen een provinciaal Cultuureducatie Platform. Een structurele samenwerking en kennisdeling tussen de penvoerders en de Nieuwste PABO is van grote waarde. Scholen zijn onlosmakelijk verbonden aan de Pabo; vanaf het begin van zijn of haar opleiding maakt een PABO-student deel uit van de leeromgeving van een basisschool. Samen met de groepsleerkrachten van deze school werken studenten aan hun eigen ontwikkeling, maar ook aan vragen die voortkomen uit de onderwijspraktijk en dragen zij bij aan de schoolontwikkeling. Kennis delen, onderzoeken en ontwikkelen staat hierbij centraal. Kernmerken zijn:

- Gedeelde waarden en gedeelde visie
- Gezamenlijk verantwoordelijkheid
- Reflectieve dialoog
- Samenwerking
- Stimuleren van leren van en met elkaar

Vanuit de Nieuwste PABO worden basisscholen gevoed met de nieuwste onderwijsontwikkelingen, onder andere op het gebied van de 21e-eeuwse vaardigheden en de onderwijsvisie "# 2032". Concrete activiteiten die deze kruisbestuiving gaan bewerkstelligen dienen nog ontwikkeld te worden binnen het provinciale cultuureducatieplatform. Vanuit Parkstad wordt in ieder geval gestreefd naar een werkvorm waarbij een groep studenten samen een werkgroep vormt binnen PIT en een specifieke opdracht/taak uitvoert. Bijvoorbeeld de ontwikkeling van een thematische doorlopende lijn, waarbij studenten begeleid worden door de klankbordgroep – mogelijk ondersteund vanuit de Nieuwste PABO.

Samenwerking culturele instellingen

PIT initieert structurele overleggen tussen het culturele veld, de intermediairs en het onderwijs. De interactie tussen intermediairs en de culturele instellingen behelst het gezamenlijk vormgeven van de activiteiten in samenwerking met de school. Het plan van

aanpak van de school is hierbij leidend. Culturele instellingen spelen tevens een essentiële rol in de deskundigheidsbevordering van leerkrachten en aan de drempelverlaging van kunst en cultuur voor kinderen en leerkrachten, bijvoorbeeld met coaching op school (en op locatie) en als inspirator tijdens netwerkbijeenkomsten.

Betrokkenheid partijen bij de planvorming

In de rol van penvoerder heeft SCHUNCK* reeds de eerste stappen naar een Parkstad-brede samenwerking gezet. Het voorliggende Plan van Aanpak voor PIT is in nauwe interactie met alle betrokken partijen uit het onderwijs- en cultuurwezen tot stand gekomen. Binnen het LEA in Heerlen, waarin ook de scholen die niet onder de grote koepels vallen vertegenwoordigd zijn, konden de geschetste ambities met betrekking tot CmK op vertrouwen rekenen. Er zijn inloopdagen belegd voor schooldirecties, ICC-ers en leerkrachten, om van gedachten te wisselen over wensen en mogelijkheden voor hun school.

Daarnaast zijn er met een aantal grote culturele instellingen constructieve gesprekken gevoerd over samenwerking en ontwikkeling in de periode 2017–2020. Zoals bijvoorbeeld met de Vrije Academie Zuidoostelijke Mijnstreek (VAZOM), Stichting Muziekschool Kerkrade (SMK), Discovery Center Continium (Museumplein Limburg) en Popschool Parkstad, evenals de bij Abel betrokken instellingen Parkstad Limburg Theaters en Historisch Goud.

Er is op bestuurlijk niveau met onderwijskoepels Movare en Inno-vo gesproken over ambities, inhoudelijke en didactische uitgangspunten, evenals de organisatorische randvoorwaarden. In deze gesprekken werd de door de penvoerder voorgestelde structuur en aanpak positief ontvangen. Ook werden suggesties en adviezen gedaan teneinde duurzame borging te stimuleren, welke bij de reflectie reeds beschreven zijn. Deze hadden betrekking op het proces, maar ook op de didactiek en de rolverdeling.

Naast deze 1-op-1 gesprekken met partners in relatie tot ieders specifieke context, zijn er ook plenaire bijeenkomsten georganiseerd. Op 16 juni vond een informatiebijeenkomst plaats voor het culturele veld, waarin de regeling en het proces toegelicht werden aan gemeentelijke beleidsmedewerkers, directeuren, educatie-medewerkers, kunstenaars, kunstvakleerkrachten en workshopgevers. Daarin is voorname aandacht besteed aan de noodzakelijke omwenteling van een aanbodgerichte werkwijze – zoals tot op heden bij veel culturele instellingen nog de gebruikelijke werkwijze is – naar een dialooggerichte aanpak, waarin het kind centraal gesteld wordt. Van grote waarde hierin was de aanwezigheid van enkele vertegenwoordigers uit het onderwijswezen, die het belang van deze ontwikkeling met argumenten uit de schoolpraktijk bekrachtigden. Exact drie maanden later, is er een tweede bijeenkomst georganiseerd voor zowel het regionale onderwijs- als cultuurveld, waarin het concept-Plan van Aanpak gepresenteerd en getoetst werd aan de aanwezigen. De naar aanleiding hiervan ontvangen feedback is verwerkt in de verdere gedachtenvorming over dit plan.

KENNISDELING

Toelichting op kennisdelingsactiviteiten voor scholen en culturele instellingen

In de periode 2017-2020 gaan scholen een CmK-leerlijn ontwikkelen, implementeren en verankeren. Culturele instellingen ontwikkelen en implementeren op hun beurt producten, initiatieven en activiteiten. In deze vergaren zij ervaringsdeskundigheid en brengen zij verdieping aan binnen de werkwijze en onderlinge samenwerking rondom CmK. PIT biedt de voorwaarden voor kruisbestuiving van deze kennis en ervaring binnen het netwerk – juist omdat er in Parkstad tot op heden met weinig samenhang is en incidenteel kennis werd gedeeld.

Kennisdeling gebeurt op verschillende niveaus. Het koppelen van kennis – zowel binnen als tussen scholen en met coaches en professionals – staat echter centraal voor het aanjagen en versterken van een op termijn duurzaam netwerk. Dit gebeurt op initiatief van de intermediair, die regelmatig bijeenkomsten en uitwisselingen organiseert (tussen leerkrachten, scholen, cultuurprofessionals). De inzet van het eerder genoemde buddy-systeem voor leerkrachten en ICC-ers van verschillende scholen (peer-to-peer learning speelt hierin eveneens een centrale rol). Daarnaast wordt er kennis gedeeld via de reeds beschreven PIT-instrumenten, waaronder het netwerk van de intermediairs, de Klankbordgroep en de Werkgroep Co-creëren.

Het online-platform en een Facebook-pagina voor PIT fungeren naast de fysieke bijeenkomsten en uitwisselingen eveneens als belangrijke kennisdelingsmedia. Het platform voorziet niet alleen in praktische informatie, maar ook in de CmK-richtlijnen, een helder overzicht van het stappenplan en aandacht voor de scholingsmogelijkheden. Onder redactie (tevens als verslaggever 'surplace') presenteert het platform projecten, ervaringen en verslagen in de vorm van een overzichtelijke en doorzoekbare database waarbij de drie domeinen (De Stam, De Wortels, De Kruin) leidend zijn bij de ordening (en die wellicht alle drie een eigen, consistente kleur in de vormgeving krijgen). Daarnaast wordt er per activiteit expliciet aandacht besteed aan de specifieke culturele competenties.

Hoe scholen en culturele instellingen bij de kennisdeling worden betrokken

De intermediairs zijn de aanjagers t.b.v. kennisdeling, maar het is de verantwoordelijkheid van de scholen en culturele instellingen:

Kennisdeling binnen PIT:

- Tijdens netwerkbijeenkomsten
- Buddy-systeem ("teach the teacher")
- Interview door reporter, wordt gefilmd en/of beschreven en op de website geplaatst passend bij een van de 3 domeinen
- Regiobijeenkomsten waarbij één van de 3 domeinen, culturele competenties of het stappenplan wordt uitgelicht.

Kennisdeling binnen het provinciaal platform:

- Tijdens de bijeenkomsten

De inzet van bestaande netwerken van scholen en culturele instellingen

Pit maakt gebruik van de volgende bestaande netwerken:

Schoolnetwerken

- Directeurenoverleg MOVARE
- Directeurenoverleg Innovo
- Project Basisonderwijs/voortgezet onderwijs (BOVO).
- Lokaal Educatieve Agenda (LEA)

Culturele instellingen

- Overleg Culturele Aanbieders Parkstad (OCAP)
- Cursusaanbod Landgraafse Instellingen Cultuur en Kunst (CLICK)

School en cultuurplatform

- Kenniskring SIEN
- Provinciaal Cultuureducatie Platform (penvoerders CmK, Huis voor de Kunsten Limburg, Provinciaal Masterplan Muziekeducatie DOOR!, Nieuwste PABO)

Onderwerpen waarop kennis wordt gedeeld

- Stappenplan: hoe verloopt het proces per school?
- Buddy-traject
- 3 domeinen (ervaringen met en inhoudelijke uitwerking van de drie domeinen: De Stam, De Wortels, De Kruin)
- Procesgericht (samen)werken

MONITORING EN EVALUATIE

Toelichting op monitoringsactiviteiten en -doelen

PIT gaat over het gezamenlijk aan gaan van een veranderproces in Parkstad. Er is dus voortdurend sprake van werk in uitvoering waarbij alle betrokkenen juist veel van elkaar kunnen leren – ter inspiratie en voor het vergroten van de betrokkenheid en initiatief name van alle spelers. PIT wil daarom een verslagleggingsformat hanteren dat zich leent voor publicatie (online) t.b.v. kennisdeling. Hierbij ligt vanwege de nadruk in de eerste twee jaar op een cultuurverandering de nadruk op kwalitatieve toetsing.

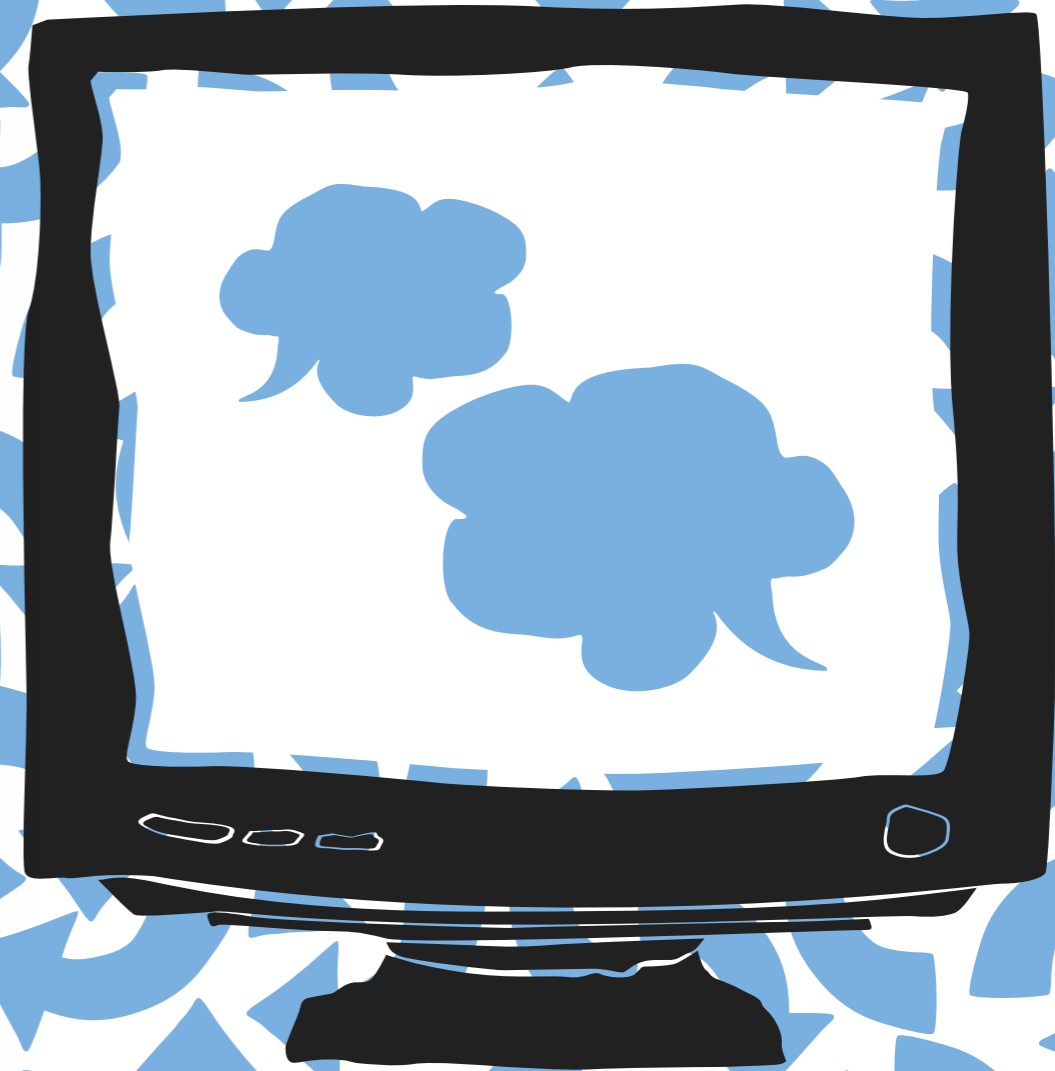
Vragen die richting geven aan de monitoring en evaluatie

- Voorziet PIT in voldoende mate aan instrumenten en mogelijkheden t.b.v. de (door-)ontwikkeling van cultuureducatie tot een structurele plek binnen de scholen en de culturele instellingen / ondernemers?
- Is er een bewustzijnsverandering ten aanzien van cultuureducatie waarneembaar bij scholen, culturele instellingen / ondernemers? Waarin uit zich dat?
- Heeft de begeleiding door intermediairs het beoogde – zoals in een plan vastgelegde – effect?
- Ervaart de school eigenaarschap van CmK op haar locatie? Met andere woorden, wordt er voldoende gehoor gegeven aan geuite behoeften en heeft de school een actieve rol in het proces?
- Hebben de ervaringen van andere scholen bijgedragen aan de implementatie/ontwikkeling van CmK op school? Via welke weg is dit gebeurd? (bijv. buddy-systeem, online platform, uitwisseling tijdens workshop ect.)
- In hoeverre is er sprake van een groeiend netwerk van culturele partners rondom een school?
- Wat zijn de belangrijkste vragen van scholen aan; 1) culturele instellingen/cultuurmakers en 2) amateurkunsten/verenigingsleven?
- Op welke wijze heeft deskundigheidsbevordering bijgedragen aan de implementatie en verdieping van cultuureducatie op school?
- Welke zijn de belangrijkste opgedane inzichten bij educatief medewerkers, groepsleerkrachten en ICC-ers binnen deskundigheidsbevorderingstrajecten?
- Waar liggen kansen voor verdere verdieping van de deskundigheid?

- Hoe bevalt de rol van ICC-er? Was deze er al, of is deze nieuw? Welke ontwikkeling wordt hierin waargenomen?
- Welke activiteiten hebben er concreet in de klas plaatsgevonden? En wat heeft dit opgeleverd volgens de leerkracht? (Kunstenaar(s), ouders en leerlingen worden hierbij ook gedocumenteerd als deel van het evaluatieproces)
- Welke activiteiten zijn er ontwikkeld m.b.t. de 3 domeinen: De Stam, De Wortels en De Kruin?
- Op welke wijze komen de specifieke aandachtspunten voor de regio aan bod?
- Zitten in alle activiteiten de onderdelen receptief, reflectief en actief verweven?

Hoe scholen, culturele instellingen en andere relevante partijen (stakeholders) worden betrokken bij de monitoring en evaluatie

- Via het online platform
- Door middel van vragenlijsten
- In gesprekken met de intermediairs
- Door middel van bijeenkomsten waarbij de voortgang van PIT als geheel op de agenda staat

PLANNING

Schooljaar 2016-2017

Fase 0 – November 2016 t/m januari 2017

- Voorbereiding implementatiefase:
 - Projectgroep samenstellen t.b.v. de opstartfase
 - Nadere oriëntatie op de diverse randvoorwaarden: infrastructuur, financiële administratie, ICT, logistiek, faciliteiten, personele zaken, contracten en overeenkomsten, projectplanningsmethodiek, marketing, communicatie (huisstijlmiddelen)
 - Gesprekken met scholen die reeds interesse hebben getoond
 - Vervolggesprekken, - bijeenkomsten met de samenwerkingspartners: Innovo, Movare, Culturele instellingen/ondernemers, amateurverenigingen, gemeenten, provinciaal netwerk
- December:
 - Uitsluitel Fonds voor Cultuurparticipatie met betrekking tot toekenning of afwijzing subsidieaanvraag
- Januari:
 - Samenstellen stuurgroep

Fase 1 – februari 2017 t/m april 2017

- Beschikkingen matchingsgelden van Provincie Limburg, Fonds Cultuurparticipatie en Gemeente Heerlen
- Samenwerkingsovereenkomsten opstellen met partnerinstellingen (vastlegging taakverdeling en overlegmomenten)
- Opstellen communicatieplan/optuigen online platform met digitale infrastructuur voor het stappenplan
- Verzenden informatie- en deelnamebrief aan schoolbesturen
- Verzenden informatie- en deelnamebrief aan culturele instellingen/partners
- Aansluiting zoeken met bestaande netwerken/bijeenkomsten
- Werven en coachen/opleiden van intermediairs
- Inrichten van de organisatiestructuur en werkproces
- Gesprekken met scholen die in het traject willen stappen – samenwerkingsovereenkomst/convenant

Fase 2 – Mei 2017 t/m juli 2017

- Doorlopen stappenplan met de aangemelde scholen - opstellen meerjarenplan ect
- Start groeitraject met culturele instellingen

- Inrichting financiële administratie ten behoeve van subsidietoewijzingen
- Opzetten drie netwerken van intermediairs per regio en bepalen overlegmomenten, waarvan één intermediair expliciet voor het groeitraject voor de culturele instellingen wordt aangesteld.
- Samenstellen en inrichten Klankbordgroep
- Start webredactie en social media
- Doorlopend: monitoring

Schooljaar 2017-2018

Fase 1 – Augustus 2017 t/m december 2017

- Doorlopen stappenplan met de (reeds deelnemende en nieuw aangesloten) aangemelde scholen – opstellen meerjarenplan ect.
- Vervolg groeitraject
- met culturele instellingen
- Doorlopend: monitoring
- December:
 - Voorbereiden en initiëren evaluatieonderzoek CmK Parkstad

Fase 2 – Januari 2018 t/m juni 2018

- Doorlopen stappenplan met de (reeds deelnemende en nieuw aangesloten) aangemelde scholen – opstellen meerjarenplan ect.
- Vervolg groeitraject met culturele instellingen
- Doorlopend: monitoring
- Uitbreiding van het team intermediairs met 1 fte.
- Januari / februari:
 - Tussentijdse evaluatie groeitraject culturele instellingen
 - Tussentijdse evaluatie groeitraject scholen
 - Tussentijdse evaluatie opbouw basisinfrastructuur PIT
- Februari / maart:
 - Indien nodig / wenselijk bijstelling groeitraject culturele instellingen
 - Indien nodig/wenselijk bijstelling groeitraject scholen
 - Indien nodig/wenselijk bijstelling opbouw basisinfrastructuur PIT

Schooljaar 2018-2019

Fase 1 – Augustus 2018 t/m december 2018

- Indienen inhoudelijke en financiële eindrapportage FCP voor CmK Parkstad
- Doorlopen stappenplan met de (reeds deelnemende en nieuw aangesloten) aangemelde scholen – opstellen meerjarenplan ect.
- Vervolg groeitraject met culturele instellingen
- Doorlopend: monitoring
- PIT is op 25 scholen in Parkstad actief, waarvan:
 - 10 basisscholen in stap 8 van het stappenplan (de implementatiefase van de uitvoer in de klas).
 - 15 basisscholen in stap 5 van het stappenplan (de scholingsfase).
- PIT is geïmplementeerd bij alle 8 grote instellingen, zijn er 30 culturele ondernemers substantieel werkzaam en 12 amateurverenigingen (gemiddeld één per school) betrokken binnen programma's.

Fase 2 – Januari 2019 t/m juli 2019

- Doorlopen stappenplan met de (reeds deelnemende en nieuw aangesloten) aangemelde scholen – opstellen meerjarenplan ect.
- Vervolg groeitraject met culturele instellingen
- Doorlopend: monitoring
- Werving / aansluiting VO-scholen bij de 'eerste lichting' PO-scholen die in 2017 zijn gestart met het stappenplan / verandertraject.

Schooljaar 2019-2020

Fase 1 – Augustus 2019 t/m december 2019

- Doorlopen stappenplan met de (reeds deelnemende en nieuw aangesloten) aangemelde scholen – opstellen meerjarenplan ect.
- Vervolg groeitraject met culturele instellingen
- Doorlopend: monitoring

- November / december
 - Presentatie uitkomsten evaluatieonderzoek CmK Parkstad aan scholen, cultureel ondernemers, overheden
 - Implementatie monitoringsuitkomsten en implementatie CMC-portfolio/leerlingvolgsysteem naar aanleiding van de huidige ontwikkelingen en behoeften van de met PIT samenwerkende scholen

Fase 2 Januari 2020 t/m juli 2020

- Doorlopen stappenplan met de (reeds deelnemende en nieuw aangesloten) aangemelde scholen – opstellen meerjarenplan ect.
- Vervolg groeitraject met culturele instellingen
- Doorlopend: monitoring
- Samenwerking met VO-scholen verder uitbouwen

Schooljaar 2020-2021

Fase 1 Augustus 2020 t/m december 2020

- Continueren en verbeteren van de basisinfrastructuur tbv borging vanaf 2021
- Evaluatie en aanbevelingen voortgang CmK in Parkstad
- PIT is op 45 basisscholen* actief, waarvan:
 - 25 basisscholen in stap 8 van het stappenplan.
 - 20 basisscholen in stap 5 van het stappenplan
 - 5 scholen van het Voortgezet Onderwijs zijn aangehaakt.
- PIT is geïmplementeerd bij alle 8 grote instellingen, waarbij CmK een prominente plek binnen meerjarenbeleidsvisies heeft gekregen, er 30 culturele ondernemers op substantiële basis werkzaam zijn en 24 amateurverenigingen betrokken bij programma's.

PIT CULTUURWIJZER
P/A SCHUNCK* BONGERD 18
6411 JM HEERLEN
045 577 2200